

Легенчук С. Ф.

д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту,
Житомирський державний технологічний університет

Первій І. В.

аспірант кафедри обліку і аудиту,
Житомирський державний технологічний університет

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ПРОЦЕСУ СТВОРЕННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ПРОГРАМ

На сучасному етапі розвитку економіки значну роль в діяльності підприємств відіграють комп'ютерні програми, які забезпечують належний супровід для ефективної реалізації наявних бізнес-процесів. В той же час, за останнє десятиліття в Україні відбулись відчутні зміни в ІТ-галузі економіки, який починає відігравати все більш вагому роль в підтриманні сталої рівноваги платіжного балансу завдяки розвитку ІТ-аутсорсингу. Так, за оцінками експертів експорт послуг програмування складає 2-3 млрд. доларів, наздоганяючи хімічну промисловість України, яка складає 3-4 млрд. грн. [1]. Тому на сьогодні ІТ-галузь керівництвом країни вважається однією із пріоритетних галузей її подальшого розвитку.

Однак, незважаючи на зростаючу роль ІТ-галузі в структурі вітчизняної економіки, дослідниками в сфері бухгалтерського обліку, на відміну від зарубіжних дослідників (наприклад, Дж.М. Морріс [2]), майже не приділяється увага формуванню обліково-аналітичного забезпечення управління процесом створення комп'ютерних програм, щодо необхідності покращання якого на сьогодні існує значна кількість запитів від вітчизняних ІТ-фахівців та інших суб'єктів, заінтересованих в інформації про діяльність ІТ-компаній.

Виходячи із вищенаведеного, вважаємо, що на сьогодні потребують приділення особливої уваги наступні напрями розвитку обліку і аналізу створення комп'ютерних програм:

- аналіз досвіду регулювання бухгалтерського обліку процесу створення комп'ютерних програм в GAAP US та IAS/IFRS та можливостей його запровадження в Україні;
- обґрунтування сутності комп'ютерних програм як об'єкта бухгалтерського обліку та розробки їх класифікації;
- виділення та опис загальноекономічних характеристик комп'ютерних програм як одного із видів нематеріальних активів;
- розкриття особливостей процесу створення комп'ютерних програм як окремого бізнес-процесу підприємства, який підлягає відображенню в системі бухгалтерського обліку;
- визначення меж життєвого циклу створених комп'ютерних програм, що впливає на порядок його обліку;
- удосконалення методики бухгалтерського обліку витрат на модернізацію (супровід) комп'ютерної програми з урахуванням особливостей процесу її розробки;

- аналіз критеріїв капіталізації витрат на розробку комп'ютерної програми як неатеріального активу підприємства;
- удосконалення порядку відображення комп'ютерних програм на бухгалтерських рахунках виходячи із можливостей закріплення прав на них за допомогою авторського права або права промислової власності;
- обґрунтування сутності витрат на створення комп'ютерних програм як об'єкта обліку та розробка їх класифікації;
- удосконалення чинної методики обліку створення комп'ютерних програм з урахуванням цілей створення і напряму їх використання на підприємстві;
- розробка методики бухгалтерського обліку процесу створення веб-сайтів як специфічного виду комп'ютерних програм з урахуванням міжнародного досвіду та особливостей процесу їх розробки;
- удосконалення бізнес-аналізу процесу створення комп'ютерних програм як одного із нових напрямів аналітичної роботи на підприємстві;
- удосконалення аналітичного забезпечення управління процесом створення комп'ютерних програм в умовах офшорного аутсорсингу;
- удосконалення методики економічного аналізу витрат на дослідження та розробки комп'ютерних програм з урахуванням наявних потреб управління даним процесом;
- розробка нових і удосконалення існуючих нормативних документів, що регулюють бухгалтерський облік створення комп'ютерних програм як нематеріальних активів підприємства.

Здійснення наукових досліджень в контексті виділених напрямів розвитку обліку і аналізу створення комп'ютерних програм сприятиме формуванню дієвою системи обліково-аналітичного забезпечення управління даним процесом з одного боку, та формуватиме інформаційний простір для прийняття інвестиційних та позикових рішень зовнішніми користувачами.

Література:

1. Красовский В. ИТ как драйвер украинской экономики / Валерий Красовский // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dou.ua/lenta/columns/it-ukrainian-driver/?from=footer>
2. Morris J.M. Software Industry Accounting / Joseph Morris. – New York: John Wiley & Sons, 2001. – 624 p.